

Sedm statečných námitek proti spoření na penzi

22. prosince 2015

Penzijní fondy prodělávají, klienti letos poprvé okusí ztráty, hlásají zprávy o výsledcích účastnických fondů. Je potřeba se bát? Nad touto otázkou se zamýšlí investiční analytik ve společnosti Partners Aleš Tůma.

„Na začátku spoření vám naopak kolísání hraje spíš do karet, protože je tu nejsilnější tzv. efekt průměrování nákladů,“ říká Aleš Tůma | foto: zdroj: archiv Partners

Kolísání v průběhu roku vypadalo dramaticky, například akciový fond penzijní společnosti Conseq klesl ze svého maxima až o 17 procent. Ale na ročním horizontu je stále mírně v plusu. Mírně v zisku, nebo alespoň na svém je i většina konkurenčních fondů.

I pokud do konce roku ještě znovu klesnou, nemělo by vás to děsit. Kolísání zkrátka k dlouhodobému investování patří. Tři roky po startu nových fondů je to však stále potřeba vysvětlovat. Alespoň soudě podle jejich vlažné obliby i podle internetových diskuzí. Jak vypadají některé časté námítky?

1. Proč bych měl spořit na penzi ve fondu, který nic negarantuje? To radši zůstanu v bance.

Kolísání vás bude pálit za 10-20-30 let, až budete mít naspořeny statisícové sumy. Proto je ostatně i v zákoně zakotveno automatické „zaparkování“ peněz do konzervativního fondu ke konci spoření.

Na začátku spoření vám naopak kolísání hraje spíš do karet, protože je tu nejsilnější tzv. efekt průměrování nákladů. Co když po Novém roce vypukne další krize a akcie spadnou postupně o 50 procent? Kdo investoval v roce 2007 do akcií, ten si počkal přibližně pět let, než byl na svém. Pokud vás stejný scénář postihne při spoření 1 000 korun měsíčně, bude za pět let průměrné zhodnocení každé vložené koruny kolem devíti procent ročně. Z 60 vložených tisíc budete mít přes 75 tisíc.

2. Vždyť se tu každých 20 let střídá režim, a každou chvíli je nějaká krize. Tak jakou mám jistotu, že z fondu něco dostanu?

Absolutní jistotu nemáte v žádné oblasti života, tedy ani v investování. To ale v žádném případě neznamená, že nedává smysl spořit. Představte si veverku, která si na zimu nestřádá oříšky, protože se bojí, že jí je sežere medvěd. Když medvěd nepřijde, veverka stejně pojde hladý.

3. Do penzijního fondu se nedávají peníze kvůli zisku, ale kvůli příspěvku státu a firmy. Jestli bude výnos nula, nebo dvě procenta, to přece není tak důležité.

Můžete se samozřejmě spokojit s příspěvkem zaměstnavatele. Ale byla by velká chyba se domnívat, že státní příspěvek vás zachrání. Při velmi dlouhém investičním horizontu má mnohem větší vliv na to, kolik nakonec naspoříte, právě volba vhodné strategie (více čtěte [zde](#)).

4. Za 20 až 30 let stejně fondy zkrachují, až budou mít vyplatit klienty!

Nezkrachují. Při pádech penzijních institucí bývá problém většinou poměrně prostý: systém garantuje určitou výši penzí, na kterou nemá zdroje.

Při výplatě starobní penze z účastnického fondu ale dostanete jednoduše tolik, kolik tam budete mít naspořeno (minus případná daň z výnosu). Fond nebude mít žádné nekryté závazky. Bude-li mít problémy penzijní společnost, může ji převzít silnější konkurent, aniž by to mělo vliv na hodnotu vašich úspor. Ta je od hospodaření správce oddělená obdobně, jako je tomu u podílových fondů.

5. No dobře, tak možná nezkrachují, ale peníze mi stejně znehodnotí inflace nebo státní bankrot.

Důležitost volby vhodné investiční strategie už jsme zmínili. Tedy ano, pokud se bojíte rizika a zvolíte fond investující „bezpečně“ do státních dluhopisů, výnosy vysoko nad inflaci nejspíš opravdu čekat nemůžete. Nemůžete ovšem ani vytýkat dynamickým fondům, že občas skončí ve ztrátě. Akcie jsou dlouhodobě poměrně dobrá „pojistka“ proti inflaci, cenou za to je ale právě jejich kolísavost. Bez rizika není výnos, přes tuto odvěkou poučku zkrátka nejede vlak.

6. Kdo mi zaručí, že fond nevykrvácí na něčem takovém, jako je skandál VW? Miliardová firma může mít přes noc poloviční hodnotu.

To je pravda, ale žádná penzijní společnost nesází vše na jednu kartu. Výraznou část jejich portfolií ve skutečnosti tvoří ETF, tedy indexové fondy, které jednoduše investují napříč celým akciovým trhem. Dopad problémů jedné konkrétní firmy je tedy malý. Část dynamických fondů investuje výrazně i do jednotlivých akcií, i tak ale dodržují přiměřenou diverzifikaci.

7. Fondy i akcie jsou stejně jen papírky, jejichž hodnota se může kdykoliv vypařit. Budu raději spořit do zlata, to má trvalou hodnotu.

Někteří prodejci zlata využívají kolísání fondů jako prodejního argumentu. O roli zlata v portfoliu se dá debatovat, ale pokud volíte, jestli spořit tisícikorunu do zlata, nebo do doplňkového penzijního spoření, první volba je jednoznačný nesmysl. I zlato je jen komodita, jejíž hodnota podléhá poptávce a nabídce.

Horliví prodejci argumentují jistotou zlata a rádi někdy straší „krachem všeho“. Ano, hodnota akcií a fondů závisí na fungujícím právním státu. Ale to se dá vztáhnout i na zlato. Až budete chtít zaplatit zlatým slitkem s vítězoslavným pocitem, že jste předpověděli světovou apokalypsu a moudře se na ni připravili, může vás jednoduše někdo bacit kyjem po hlavě.

Autor: Aleš Tůma, investiční analytik Partners